

SZABÓ ESZTER MELITTA (ford.)
Szaádat Haszan Mantó: A szent ember

Csaudharí Maudzsú, a falu előjárója az öreg bargadfa sűrű árnyékában, fonott ágyon üldögélt nyugodtan, és vízipipázott. Szájából könnyű füstkarikákat eregett, amelyek a déli szélcsendben lassan tűntek csak el.

Reggel óta kis földjén szántott, így mostanra elfáradt. A nap annyira tűzött, hogy a kánya is legszívesebben otthagyt volna a tojásait, de Maudzsú csak békésen üldögélt, és élvezte a hukkát, amely egy szempillantás alatt elűzte fáradtságát.

Felszáradt már a verítéke, ezért a gyenge szél egyetlen hűvös fuvallatot sem hozott hozzá, de a pipa hús, finom füstje miatt szavakkal ki nem fejezhető örömhullámok árasztották el egész testét.

Egy szem lányának, Dzsenánnak már ide kellett volna érnie a *rótíval* és a *lasszíval*. Időben szokott jönni, noha senki nem volt a háznál, aki segíteni tudott volna neki a munkában. Az anyja élt még ugyan, de már vagy két éve annak, hogy Maudzsú egy kiadós veszekedés után éktelen haragjában elvált tőle.

Dzsenán nagyon engedelmes lány volt, aki sokat törődött apjával. A házimunka ugyan nem volt sok, de azt nagyon szorgosan végezte, hogy legyen egy kis ideje hajtani a rokkát, fonalat fonni vagy pletykálni a barátnőivel, akiket egy kézen meg lehetett számolni.

Maudzsú földje szerény volt, pont elég arra, hogy megéljen belőle. Pici falujuk isten háta mögötti helyen feküdt, amerre még vonat se járt. Egy földút volt csak, amely összekötötte egy nagyobb faluval, ahol két-három bolt is volt. Maudzsú minden hónapban kétszer átlovagolt oda, hogy beszerezze a szükséges holmikat.

Korábban nagyon boldog volt, semmi gondja nem akadt, de néhány éve már gyötörte a gondolat, hogy nincs fiúgyermek. Végül belátta, hogy úgyis az van, amit Allah akar. Ám attól a naptól fogva, mikor elvált a feleségétől, és hazaküldte az asszonyt az anyjához, élete olyan lett, mint a kiszáradt nád: minden elevenségét magával vitte a felesége.

Maudzsú hívő ember volt, de a vallásáról csak néhány dolgot tudott: egy Isten van, akit imádni kell, Mohamed az ő prófétája, akinek a törvényeit kötelező követni, a tiszta Korán pedig Isten szava, amely leszállt Mohamedhez, és kész.

Se nem böjtölt, se nem imádkozott. Apró falujában mecset sem volt, csak tíz-tizenöt ház, azok is nagyon messze egymástól. Az emberek folyton Allahot emlegették, félték az Istent, de semmi több. Majdhogynem minden házban ott volt a Korán, de senki sem tudott olvasni. Mindegyikük tiszteletteljesen, finom anyagba csomagolva, egy magason lévő falmélyedésben őrizte azt, de egyedül akkor volt rá szükség, ami-

kor valakinek esküt kellett tennie valamilyen ügyben. A faluban csak akkor jelent meg egy-egy *maulaví*, amikor valamelyik fiatal fiú vagy lány házasodni készült, de a temetéseken a falusiak a halotti szertartást is maguk mondták el a saját nyelvükön.

Maudzsú jól jött ilyen alkalmakkor. Szavainak hatása volt, olyannyira, hogy minden feladat rá hárult: az elhunyt erényeinek ecsetelése, a megboldogulásáért mondott ima.

Tavaly, amikor barátjának, Dínúnak a fiatal fiát leeresztették a sírba, nagyon megindítóan így szónokolt:

– Milyen jóképű fiatalember volt! Ha köpött egyet, az húsz méterrel odébb ért földet. Olyan messzire tudott vizelni, hogy senki nem akadt a környező falvakban, aki felvehette volna vele a versenyt. Birkózásban sem volt párja. Nagyot kiáltott, és úgy szabadult ki a fogásból mintha csak az ingét gombolná. Dínú, érkezett számodra az ítélet napja, hogyan fogod ezt a csapást kibírni? Barátom, neked kellett volna előbb meghalnod... Ilyen fiatal gyerek, ilyen jóképű fiatal... Például az aranyműves lánya, a gyönyörűséges Níti is makacsul talizmánokat küldött neki, hogy bűbájjal szerezze meg magának, de ő megőrizte tisztaságát. Adja az Isten, hogy a paradicsomban is megőrizze erényét, még ha a legszebb szűzlány jut is neki! Allah kegyelmezzen meg neki! Ámen.

Maudzsúnak ezt a kis beszédét meghallva tíz-húsz ember, Dínút is beleértve, jajgatva sírva fakadt – magának Maudzsúnak a szeméből is folytak a könnyek.

Amikor Maudzsú el akart válni feleségétől, Phátántól, nem érezte szükségét, hogy *maulavít* hívjon. Az öregektől úgy hallotta, ha háromszor kimondja az ember, hogy *talák*, azaz válás, vége is a történetnek. Saját történetük is pont így végződött, bár Maudzsú másnap már nagyon bánta a dolgot, belátta, hogy hibát követett el. Férj és feleség között mindig vannak viták, de nem torkollik mindegyik válásba, engednie kellett volna.

Nagyon szerette Phátánt annak ellenére is, hogy nem volt már fiatal. Tetszett neki Phátán teste, tetszettek neki a dolgai – végtére is ő volt Dzsenán édesanyja. A kilőtt nyilat nem lehet már visszafordítani. Valahányszor eszébe jutott a válás, a szeretett pipa füstje is megkeseredett a szájában.

Dzsenán szép volt, akárcsak az anyja. Az elmúlt két évben hirtelen nőni kezdett, egy szempillantás alatt kész nagylány lett, akinek minden tagjából áradt a fiatalság. Maudzsú azon aggódott, hogyan szerezzen neki férjet. Erről is Phátán jutott eszébe, hogy ő milyen egyszerűen kiházásítaná.

Maudzsú kényelmesebben helyezkedett el a kifeküdt ágyon, megigazította ruháját, majd szokatlanul mélyet szívott a pipából, és rátört a köhögés.

Köhögés közben egy hang ütötte meg a fülét:

– *Asszálám álejkum!* Allah kegyelme és áldása legyen veled!

Amikor Maudzsú odafordult, egy fehér ruhás, hosszú szakállú öregembert látott. Visszaköszönt, és azon tűnődött, vajon honnan jöhet ez az ember.

A nagyszakállú hatalmas, feketére festett szeme tekintélyt parancsolt. Hosszú, csomós haja és szakállja őszült, több volt benne a fehér szál, mint a fekete. Fején fehér

turbánt viselt, vállán selyemmel hímzett, sárga kendőt, kezében ezüstfogantyús botot tartott, lábán vörös színű, finom bőrcipő.

Amikor Maudzsú az öreget tetőtől talpig szemügyre vette, szívében azonnal tiszteletet érzett iránta, ezért sietve felállt az ágyról, és így érdeklődött:

– Honnan jött? Mikor érkezett?

Az öreg fakírhoz illő félmosollyal válaszolt.

– Honnan is jöhetne egy fakír... Ha egyszer nincs otthona... Jövetelének és távozásának nincs meghatározott ideje... Amikor az áldott és magasztos Úr úgy rendelkezik, elindulok, és ott állok meg, ahol parancsolja, így kerültem ide.

Maudzsú, akire nagy hatást tettek ezek a szavak, előrelépett, és nagy tisztelettel kézen csókolta az öreget, még a szemét is megérintette:

– Csaudharí Maudzsú háza az ön háza is.

Az öreg mosolyogva leült a gyékényszőnyegre, aztán ezüstfogantyús botját két keze közé fogta, és rátámasztotta állát:

– Ki tudja, melyik tetteddel nyerted el a mindenható Allah tetszését annyira, hogy ezt a hitvány, bűnös szolgát hozzád küldte.

– A *maulaví száhab* az ő parancsára jött?

A *maulaví* felemelte lehajtott fejét, és kissé méltatlankodva így felelt:

– Csak nem hiszed, hogy a te parancsodra jöttem? Az Ő szolgája vagyok, akit már negyven éve imádok, és aki ezért a kegyeiben részesített.

Maudzsú összerendezte, és a maga egyszerű falusi módján, alázatosan bocsánatot kért a hibája miatt:

– *Maulaví száhab*, a hozzám hasonló emberek, akik még imádkozni sem tudnak, gyakran követnek el hibát... Bűnösök vagyunk, bocsásson meg, és járjon közben értünk Allahnál!

A *maulaví* lehunyta feketére festett szemét.

– Pontosan ezért jöttem.

Maudzsú leült a földre, és masszírozni kezdte a *maulaví* lábát.

Mikor Dzsenán, Maudzsú lánya megérkezett, és meglátta a *maulavít*, eltakarta arcát.

A *maulaví* becsukott szemmel kérdezte:

– Ki az, Csaudharí Maudzsú?

– A lányom az, Dzsenán.

A *maulaví* résnyire nyitott szemmel megpillantotta Dzsenánt, és így szólt Maudzsúhoz:

– Kérdezd meg tőle, miért takarja el magát Isten szolgája előtt?

– *Maulaví száhab*, ugyan miért tenne ilyet? – Aztán Maudzsú a lányához fordulva folytatta: – Dzsenán, ő Allah szolgája, miért kendőzöd el magad? Vedd le!

Dzsenán felfedte arcát.

A *maulaví* feketére festett szemével Dzsenánra bámult, majd Maudzsúhoz fordult:

– Szép a lányod, Maudzsú!

Dzsenán zavarba jött.

– Az anyjára ütött – szólt Maudzsú.
 – Hol az anyja?
 Maudzsú hezitált, hogy milyen választ adjon.
 – Hol van az anyja, Maudzsú? – kérdezte még egyszer a *maulaví*.
 – Meghalt, uram.
 Mivel a *maulaví* egész végig Dzsenánt bámulta, észrevette a lány megütközését.
 – Hazudsz! – ripakodott rá.
 Maudzsú odaborult a *maulaví* lábához, és bűnbánó hangon így kérlelte:
 – Igen, igen... Hazudtam... Bocsásson meg nekem... Egy semmirekellő hazug ember vagyok... Elváltam tőle, *maulaví száhab*...
 A *maulaví* hümmögött egy sort, elfordult Dzsenántól, aztán ismét Maudzsúhoz intézte szavait:
 – Te nagyon bűnös vagy... Mit vétett az a szegény asszony?
 Maudzsú majd elsüllyedt szégyenében.
 – Semmit, *maulaví száhab*... Egy semmiség torkollt válásba... Valóban bűnös vagyok... Már másnap azt gondoltam: „Maudzsú, hogyan is szaladhatott ki ez a szád?” De nem volt mit tenni, eső után köpönyeg. A bánkódás nem hoz helyre semmit, *maulaví száhab*.
 A *maulaví* Maudzsú vállára helyezte botját:
 – Az áldott és magasztos Allah hatalma nagy... Kegyelmes és irgalmas... Ha úgy akarja, bármilyen hibát kijavít. Ha azt parancsolja, én, szerény szolgája megkeresem az utat, hogy megmentsélek.
 A hálás Maudzsú azon nyomban a *maulaví* lábához borult, és sírva fakadt. A *maulaví* a lányra nézett, Dzsenán szeméből is potyogtak a könnyek.
 – Gyere ide, te lány! – A *maulaví* hangja annyira szigorú volt, hogy Dzsenán szót fogadott. Lerakta a *rótít* és a *lasszít*, majd elindult az ágy felé.
 – Ül le! – ragadta meg az öreg a lány karját.
 Mikor Dzsenán leült a földre, a *maulaví* maga felé vonta:
 – Ide ülj, mellém!
 Dzsenán odakuporodott.
 A *maulaví* a lányt a derekánál fogva még közelebb húzta, kicsit megszorongatta, majd megkérdezte tőle:
 – Mit hoztál nekem enni?
 Dzsenán el akart húzódni, de a szorítás erős volt.
 – Igen, igen... Van *rótí*, zöldség és *lasszí*.
 A *maulaví* ismét megszorította a lány karcsú és izmos derekát:
 – Menj, hozz ételt, és szolgálj fel!
 Amikor Dzsenán felállt, a *maulaví* gyengén rákoppintott Maudzsú vállára a bottal:
 – Kelj fel, Maudzsú, mosd meg a kezem!
 Maudzsú felpattant, vizet hozott a közeli kútról, és mint egy jó tanítvány, legelőször a *maulaví* kezét.
 Dzsenán közben lerakta az ételt az ágyra.

A *maulaví* mindent megevett, majd odaszólt a lánynak, hogy most ő mossa meg a kezét.

Megjelenése és beszéde olyan parancsoló volt, hogy Dzsenán nem tudott ellenszegülni.

A *maulaví* kiböfögött egy „Allahnak legyen hálá”-t, nedves kezével végigsimította szakállát, még egyet böfögött, leült az ágyra, becsukta az egyik szemét, a másikkal pedig Dzsenán félrecsúszott kendőjére meredt.

Mikor Dzsenán összeszedte a tányérokat, és elindult, a *maulaví* teljesen lehunyta szemét, és így szólt Maudzsúhoz:

– Maudzsú, én most alszom egyet.

Maudzsú még egy kicsit masszírozta az öreg lábát, amíg el nem aludt. Majd dohányt rakott a pipájára, meggyújtotta a tehéntrágya paraszával, és éhgyomorral szívnival kezdte. Boldog volt. Úgy érezte, súlyos teher került le a válláról, szívét a maga egyszerű falusi, de őszinte módján a magasztos Allah iránt érzett hála töltötte be, aki a *maulaví* személyében küldte el hozzá a könnyörület angyalát.

Először arra gondolt, hogy ott fog üldögélni a *maulaví* mellett, hátha valamire szüksége lesz, de amikor már későre járt, és az egyre csak aludt, kiment inkább a földjére, és belefeledkezett a munkájába. Rá se hederített arra, hogy éhes, annyira boldog volt, mert az a szerencse érte, hogy a *maulaví* megette az ebédjét.

Sötétedés előtt, amikor a munka befejeztével visszatért az öreg bargadfához, elszomorodott, mert nem találta ott a *maulavít*. Szidta magát, hogy miért is ment el mellőle, ott kellett volna maradnia.

„Talán megharagudott. Lehet, hogy még meg is átkozott...” Egyszerű lelke beleregegett a gondolatba, szemébe könnyek gyűltek.

Mindenfelé kereste, de nem került elő. Besötétedett már, de nem bukkant a nyomára.

Elcsigázva hazafelé indult, és közben átkozta magát. Útközben két zavart falubéli fiattal találkozott.

Rákérdezett, hogy mi bajuk van, mire először csak kerteltek, aztán végül kibökték az igazat. Amikor elővették a dugiba eltett pálinkás korsójukat, és már épp inni készültek, fényességes öregember jelent meg előttük, és szikrázó szemmel rájuk szólt, hogy micsoda istentelenséget művelnek, hiszen a könnyörületes és irgalmas Allah ezt megtiltotta, és ha megisszák az italt, olyan bűnt követnek el, amelyre nincs bocsánat. A két fiú megszólalni sem tudott félelmében. Lábukat a nyakukba szedve elszeleltek. Maudzsú elmondta a két fiúnak, hogy az a fényességes öregember valóban Allah küldöttje. Majd megosztotta velük abbéli félelmét, hogy esetleg átok száll majd a falura. Egyrészt ő vétkezett ellene azzal, hogy magára hagyta a *maulavít*, másrészt pedig a falubéli két fiú, mert tiltott italt akartak inni.

– Isten irgalmazzon! Most már csak Allah menthet meg minket, gyermekeim – motyogta Maudzsú, majd hazafelé indult.

Dzsenán otthon volt, de Maudzsú nem szólt hozzá, leült az ágyra, és rágyújtott a pipára. Szívében-lelkében vihar dúlt: biztos volt benne, hogy rá és a falura is lesújt az Isten.

Elkészült a vacsora, Dzszenán a *maulaví* számára is főzött.

Amikor Dzszenán apjától érdeklődött, hogy hol van a *maulaví*, Maudzsú szomorúan így szólt:

– Elment... Végleg elment... Nálunk, bűnösöknél mi dolga is lenne...

Dzszenán elszomorodott: a *maulaví* azt mondta, megtalálja a módját, hogy visszajöjjön az anyja, de most, hogy ő elment, mi lesz vele? Csendben üldögélt a kishűnél a hűlő étel mellett.

Kicsivel később a kapu felől lépések hallatszottak – apa és lánya felriadt.

Maudzsú kiment, majd néhány pillanattal később a *maulaví*val együtt már az udvaron volt.

A mécses sápadt fényénél Dzszenán észrevette, hogy a *maulaví* dülöngél, és egy agyagkorsót tart a kezében.

Maudzsú odatámogatta az ágyhoz.

A *maulaví* átnyújtotta az üveget Maudzsúnak, és ezt dadogta:

– Nehéz vizsga elé állított engem ma az Úr... Két suhanc a falutokból előhalászott egy pálinkáskorsót, épp akkor értem oda, mikor inni készültek... Amint megláttak, futásnak eredtek... Megdöbbsentem, hogy ilyen fiatalon ekkora bűn... Aztán arra gondoltam, hogy ilyen korában még tévelyeg az ember... Az áldott és magasztos Allahot könyörögve kértem, hogy bocsássa meg nekik bűnüket... Meghallgatott... Tudod, mit válaszolt?

– Én bizony nem! – mondta megindultan Maudzsú.

– Az Úr megkérdezte: „Magadra vállalod a vétküket?” Azt feleltem rá: „Igen, uram, teremőm!” Jött a hang: „Rajta, magad idd meg az egészet. A fiúk megbocsátást nyertek.”

Maudzsú beleborzongott:

– És ön megitta?

A *maulaví* nyelve egyre jobban akadozott:

– Igen, me... meg... megittam... hogy a vétküket magamra vállalam... hogy ne szégyenkezzek a méltóságos Isten előtt... Volt még ott egy másik pálinkáskorsó is... Azt is meg kell innom... Óvatosan tedd félre... Vigyázz, nehogy egy csepp is kifolyjon!

Maudzsú betette a pálinkáskorsót a szobába, a szájára még egy rongyot is kötött. Amikor visszatért az udvarba, látta, hogy a *maulaví* ugyanúgy ül az ágyon, Dzszenán pedig mellette áll, és masszírozza a fejét.

– Az az ember, aki mások érdekében bármit tesz, örömet szerez ezzel a Mindenhatónak – mondta a *maulaví* a lánynak –, most te is örömet szerzel neki meg nekem is.

Örömeben a *maulaví* maga mellé ültette Dzszenánt, és homlokon csókolta – Dzszenán fel akart állni, de a férfi visszahúzta.

Megölelte a lányt, majd így szólt Maudzsúhoz:

– Maudzsú, most fordul jóra a lányod sorsa.

Maudzsút tetőtől talpig eltöltötte a hála:

– Mindez az ön imáinak és kedvességének köszönhető.

A *maulaví* még egyszer magához vonta Dzszenánt:

– Ha Allah is úgy akarja... Dzszenán, tanítok neked egy imát... Azt mondogasd, és Allah irgalma mindig veled marad... Eredj, hozz valamit ennem!

Másnap a *maulaví* nagyon későn ébredt.

Maudzsú nem ment ki a földjére, csak aggodalmaskodott az ágy mellett.

Mire a *maulaví* felkelt, már minden elő volt készítve: fogkefe, víz, szappan, még a reggeli is.

Ezek után Maudzsú a *száhab* utasításának megfelelően előhozta a pálinkáskorsót.

A *maulaví* az orra alatt elmormolt egy imát, kinyitotta a korsót, háromszor belefűjt, majd felhajtott három *katórit* pálinkát. Aztán felnézett az égre, megint mormolt valamit, és felkiáltott:

– Bármilyen próba elé állítasz is, helyt állok, Uram! – Aztán Maudzsúhoz szólt:

– Maudzsú, menj! Azt a parancsot kaptam, hogy menj, és hozd vissza Dzszenán anyját! Megvan a megoldás!

Maudzsú nagyon megörült. Sietősen felnyergelte lovát azzal, hogy másnap kora reggel visszatér. Azután Dzszenán lelkére kötötte, hogy gondoskodjon a *maulaví* nyugalmáról, ne szenvedjen semmiben sem hiányt.

Dzszenán elmerült az edények mosogatásában.

A *száhab* az ágyon ülve bámulta. Ráérősen, de egyfolytában ivott, miközben nagy szemű imafüzérét morzsolgatta.

Amikor Dzszenán végzett a mosogatással, a *maulaví* így szólt:

– Dzszenán, végezd el a mosakodást az imához!

– Nem tudom, hogyan kell, *maulaví dzszi*! – válaszolta Dzszenán nemes egyszerűséggel.

– Nem tudod, hogyan kell... Mit mondasz majd Allahnak? – dorgálta meg szelíden, és tanítgatni kezdte Dzszenánt. Úgy magyarázta neki a dolgot, hogy közben tekintetével a lány testének minden porcikáját végigtapogatta.

A mosakodás után imaszőnyeget kért, és mikor az sem akadt, kedvesen megpaskolta Dzszenán fejét.

Kért tőle egy ágyterítőt, leterítette bent a kunyhóban, és megparancsolta Dzszenánnak, hogy reteszelve be a kaput. Miután a lány visszatért, utasította, hogy hozza be a pálinkásüveget és a *katórit*. Amikor a lány megérkezett velük, a *száhab* intett neki, a pokrócra ültette, és morzsolgatni kezdte imafüzérjét.

Amíg lehuny szemmel, hosszasan imádkozott, Dzszenán csendben ült mellette.

Nagy sokára kinyitotta szemét, félig töltötte poharát, háromszor belefűjt, és oda nyújtotta Dzszenánnak:

– Idd ki!

Dzszenán remegő kézzel vette el a poharat.

A *maulaví* ellentmondást nem tűrően nézett rá:

– Azt mondtam neked: idd ki! Ettől a családot minden szenvedése véget ér.

Dzszenán testét elöntötte a forróság, amint felhajtotta a pálinkát.

A *maulaví* elmosolyodott a bajsza alatt:

– Na, akkor most folytatom az imát. Valahányszor a mutatóujjammal jelet adok, te kitöltesz egy fél pohárral, és azon nyomban megiszod... Megértetted?

Meg sem várta, hogy Dzszenán megszólaljon, becsukta a szemét, és transzba merült.

Dzszenán szörnyű ízt érzett a szájában, gyomrát mintha tűz égette volna. Hideg vízre vágyott, de hogyan is állhatott volna fel?

Hirtelen felemelkedett a *maulaví* mutatóujja, Dzszenán megbabonázva félig töltötte a *katórit*, és egy húzásra kiitta. Hányingere támadt, de elfojtotta; köpni szeretett volna, de lenyelte nyálát; szorosan lehunyta, majd kinyitotta szemét. A *maulaví* pedig továbbra is csukott szemmel morzsolgatta az imafüzér gyöngyeit. Isten tudja, hány-szor emelte még fel a mutatóujját, Isten tudja, Dzszenán hány-szor itta ki a poharat. Dzszenánnak úgy tűnt, mintha fénylene a *maulaví* arca; úgy érezte, testét belülről lángnyelvek nyaldossák; mindenre fehér köd borult, és hiába néz, nem lát semmit. Csak a testével érezte, hogy egy fiatal, erős és jóképű férfi ölében ül, aki arra készül, hogy megmutassa neki a paradicsomot.

Mikor kinyitotta szemét, a pokrócon feküdt.

Kábult tekintettel ide-oda pillantott.

Megpróbálta végiggondolni, hogy miért és mikor feküdt oda, de minden ködbe borult körülötte, elnyomta az álom. Fájt mindene, ugyanakkor ismeretlen, de kellemes zsibbadást érzett.

És hol a mennyország?

Hirtelen felült, kiment az udvarra, ahol látta, hogy beesteledett, a *maulaví* pedig az ágnál az imához mosakszik.

A lépteiket hallva megfordult, Dzszenánra nézett, és elmosolyodott.

Dzszenán nem értett semmit; visszament a kunyhóba, leült a pokrócra, és anyjára gondolt. Apja elment érte, hogy visszahozza, és visszatértéig még egy egész éjszaka hátravan.

Nagy éhség mardosta, de valamiféle megnevezhetetlen fáradtság miatt nem volt képes felállni. Egyszerű, zaklatott elméjében rengeteg homályos kép kavargott.

Kis idő múlva a *száhab* jelent meg a szobában:

– Imádkoznom kell az apáért... Egész éjszaka egy sír mellett kell ülnöm... Reggel visszajövök... Imádkozom érted is. – Azzal magához vette a pálinkáskorsót, és elment.

Dzszenán ismét gondolkodni próbált: az a mennyország, annak a fiatal, erős, jóképű férfinak az öle...

El-elveszve a ráboruló ködben elaludt.

Kora reggel arra ment ki, hogy a *maulaví* megérkezett. Hatalmas szeme vérben úszott, elkenődött rajta a festék, imbolygó léptekkel vitte be a szobába a korsót.

Amikor kilépett az udvarra, Dzszenánra mosolygott, odalépett hozzá, keblére von-ta, megcsókolta a homlokát, majd leült az ágyra.

Dzszenán csendben lekuporodott egy sámlira a sarokban, várta apját és az anyját, akitől már két éve elszakították.

– Dzszenán, Maudzsú nem érkezett még meg? – kérdezte a *maulaví*.

Dzszenán nem válaszolt.

A *maulaví* ismét megszólította:

– Egész éjjel egy elhagyatott temetőben, egy törött sírkőre hajtva a fejem imádkoztam apádért! Mikor jön már? Visszahozza vajon anyádat?

– Nem tudom... – felelte Dzszenán.

Nem sokkal később, mikor lépteket hallott, felugrott. Anyja állt a kapuban, a lány, amint meglátta, a nyakába borult, és sírva fakadt.

Aztán Maudzsú is megjött. Nagy tisztelettel köszöntötte a *maulavít*, aztán a feleségét is utasította erre:

– Phátán, üdvözzöl a *maulaví száhabot*!

Phátán elengedte lányát, letörölte könnyeit, és odalépve a *maulaví*hoz köszöntötte.

Az vörös szemével végigmérte az asszonyt, és így szólt Maudzsúhoz:

– Egész éjszaka egy törött sírkő mellett ülve imádkoztam érted! Épp az előbb értem vissza... Allah meghallgatott, minden rendben lesz.

Maudzsú leült a földre, és masszírozni kezdte a *maulaví* lábát, annyira hálás volt, hogy szólni sem tudott. Phátán felé fordult, és könnyeivel küszködve így beszélt:

– Mondj köszönetet a *maulaví száhabnak*! Én nem is tudom, mit mondjak.

Phátán leült mellé, de csak ennyit tudott kérdezni:

– Magunkfajta szegény emberek hogyan is hálálhatnák ezt meg?

A *maulaví* megint jól megnézte:

– Maudzsú, igazad volt... Phátán tényleg gyönyörű, még ennyi idősen is fiatalnak néz ki, pont mint Dzszenán... sőt, még nála is szebb... – Aztán Phátánhoz fordult: – Mindent rendbe hozunk, Phátán... Allah megkönyörült rajtatok...

Maudzsú is, Phátán is hallgatott. Maudzsú tovább masszírozta a *száhab* lábát, Phátán mellette üldögélt. Dzszenán a tűzrakással volt elfoglalva.

Végül a *maulaví* felállt, végigsimított Phátán fején, és Maudzsúhoz beszélt:

– A mindenható Allah parancsa, hogyha egy férfi elválik feleségétől, és később újra magához akarja venni a nőt, büntetésül először össze kell házasodnia az asszonynak egy másik férfival, majd elválnia, csak így megengedett a frigy.

– Igen, ezt én is hallottam, *maulaví száhab*... – válaszolta halkán Maudzsú.

A *maulaví* felsegítette Maudzsút, és a vállára tette kezét:

– De én könyörögve kértem Allahot, hogy ne büntesse ilyen súlyosan szegény Maudzsút, amiért hibázott... Egy hangot hallottam: „Meddig hallgassam még a közbenjárásaidat? Bármit kérsz is magadnak, teljesítem...” Én így feleltem neki: „Ó, én királyom, ég és föld ura! Én semmit se magamnak kértem... Annyi mindent adtál már nekem... Maudzsúért könyörgök, mert nagyon szereti Phátánt...” Parancsot adott: „Az ő szerelmét és a te tisztességed akarom próbára tenni. Vedd el Phátánt egy napra, a következő napon válj el tőle, és aztán add át Maudzsúnak! Csak ennyit tudok tenni érted, hiszen negyven éve teljes szívből imádsz engem!”

Maudzsú repesett az örömtől:

– Hajlandó vagyok, *maulaví száhab*, hajlandó vagyok erre. – Majd sugárzó tekin-

tettel az asszonyra nézett. – Te, Phátán? – S válaszát meg sem várva folytatta: – Mindketten beleegyezőnk.

A *maulaví* becsukta szemét, és hosszasan imádkozott, majd kinyitotta szemét, körbefújta Maudzsút és Phátánt, és az ég felé tekintett:

– Áldott és mindenható Allah segítsen át minket ezen a próbatételen! – Ezután Maudzsúhoz intézte szavait: – Jól van, Maudzsú, én most elmegyek, de estére visszajövök. Te és Dzsenán pedig töltsétek máshol az éjszakát, és csak holnap korán reggel gyertek vissza... – Azzal elindult.

Késő délutánra Maudzsú és Dzsenán útra készen állt.

Esteledett, mikor valami imát mormogva visszatért a *maulaví*.

Kicsit később, amikor jelt adott nekik, Dzsenán és Maudzsú kiment a kapun.

A *maulaví* felkelt, bereteszelte a kaput, és így szólt Phátánhoz:

– Phátán, ma este légy a feleségem! Hozz egy lepedőt bentről, és vedd meg az ágyat! Nemsokára alszunk.

Mikor Phátán kihozta a szobából a lepedőt, és gondosan leterítette az ágyra, a *maulaví* így utasította:

– Ülj csak le, jövök én is mindjárt.

Majd bement a szobába, ahol égett egy mécses, az edények halma mellett pedig ott állt a pálinkáskorsó.

Megemelte, még sok maradt az italból.

Azon nyomban a szájára tapasztotta, és ivott belőle néhány nagy kortyot. Letette, aztán sárga, virágos selyemkendőjével megtörölte a bajszát, és visszament az udvarba. Hóna alatt vitte a korsót, kezében meg a *katórit*.

Phátán ott ült az ágyon. Az öreg intett Phátánnak, hogy maradjon ülve, ő pedig szorosan mellé ült a földre.

Kitöltött egy fél pohár pálinkát, maga elé rakta, sokáig imádkozott, aztán háromszor ráfújt a pohárra, majd Phátán felé nyújtotta:

– Idd ki egy húzásra!

Phátán felhajtotta, s amikor hányingere támadt, a *maulaví* gyorsan felugrott, és Phátán hátát ütögetve ráparancsolt:

– Szedd össze magad azonnal!

Phátán erőt vett magán.

A *maulaví* egyre csak töltögette a pálinkát, mindig ráfújt, és átadta Phátánnak.

Amikor az már nem tudott egyenesen ülni, szétvetett lábbal elnyúlt az ágyon. A *maulaví* tüstént felkelt, és egész testével ráborult Phátánra.

Másnap kora reggel, mikor Maudzsú és Dzsenán visszatért, a kaput nyitva találták. Az udvarban ott aludt Phátán, az ágy lábánál hevert a pálinkáskorsó és a *katóri*, de a *maulaví*nak nyoma sem volt.

„Talán kiment a dolgára...”, gondolta Maudzsú, és felébresztette Phátánt.

Phátán nyögdécselt, a mennyországról motyogott, amikor kinyitotta szemét. Ahogy meglátta Maudzsút és Dzsenánt, azonnal felült.

– Hol van a *maulaví száhaba*? – kérdezte Maudzsú.

Phátán tágra nyílt szemmel kérdezett vissza:

– A *maulaví száhab*? Milyen *száhab*? Ja, ő... Nincs itt?

– Nincs... Megnézem kint...

Már a kapunál volt, mikor meghallotta Phátán halk sikolyát.

Megfordult, és látta, hogy Phátán felemelte a párnát, és valamit bámul.

– Mi ez itt? – kérdezte Maudzsútól, mikor az a közelébe ért.

– Haj – válaszolta Maudzsú.

– A *maulaví száhab* szakállá meg haja! – felelte Dzsenán.

– Igen, a *maulaví száhab* szakállá és haja! – helyeselt Phátán.

Maudzsú odament, és felemelte a fürtöket.

– A *maulaví száhab* hol van? – kiáltott fel, és egyszerű agyában ez a gondolat fogalmazódott meg: – Dzsenán... Phátán... ti nem értitek, ez egy csodatevő szent... Segített rajtunk, és jelet hagyott.

Megcsókolta a fürtöket, tisztelettel a szeméhez érintette, majd odaadta Dzsenán-nak:

– Nézd, lányom, csomagold ezt be egy szép tiszta ruhába, és óvatosan tedd bele a nagy ládába! Isten parancsára a házunk mindig áldott marad!

Dzsenán bevitte a haját meg a szakállat a szobába, Maudzsú pedig odaült Phátán mellé, és nagy szeretettel így szólt hozzá:

– Én most meg fogok tanulni rendesen imádkozni, hogy imáimba foglalhassam a *maulaví száhab* nevét, aki újra összehozott minket.

Phátán hallgatott.